

ху виноробних підприємств на ринку. Чинна законодавча база України на сучасному етапі не відповідає вимогам європейських країн, адже фактично не регламентує питання географічної приналежності вин вітчизняного виробництва.

Розподіл дейтерію у вині має специфічні відмінності, притаманні географічному регіону вирощування винограду, тому може бути маркером ідентифікації і аутентифікації винної продукції. ЯМР-аналіз дейтерієвих спектрів набув практичної значущості в провідних країнах-виновиробниках ЄС.

Дейтерієва паспортизація вин в Україні наблизить національне виноробство до рівня європейських країн, забезпечить визначення винних фальсифікатів до надходження їх на споживчий ринок.

Список літератури

1. Методи аналізу вин: регламент комісії ЄС від 17 верес. 1990 р. № 2676/90.
2. Жилякова Т.А. Современные методы контроля показателей качества и безопасности виноградных вин / Т.А. Жилякова [и др.] // Ученые записки Тавр. нац. ун-та им. В.Н. Вернадского. Сер.: Биология, химия. – 2006. – Т. 19. – № 2. – С. 84-93.
3. Методы теххимического контроля в виноделии / Под ред. В.Г. Гержиковой. – Симферополь: Таврида, 2002. – 260 с.
4. Агеева Н.М. Идентификация и экспертиза виноградных вин и коньяков: монография / Н.М. Агеева, Т.И. Гугучкина. – Краснодар: Северо-Кавказский зональный науч.-исслед. ин-т садоводства и виноградарства, 2008. – 174 с.
5. Антоненко В.М. Преимущества метода инфракрасной спектроскопии для анализа химического состава винодельческой продукции / В.М. Антоненко, Т.И. Гугучкина, М.Г. Марковский // Виноградарство и виноделие: сб. науч. тр. – 2011. – С. 67-68.
6. Положення по загальній організації ринку вина, що змінюють правила (ЄС) № 1493/1999: Постанова Ради (ЄС) від 29 квіт. 2008 р. № 479/2008.
7. Про виноград та виноградне вино: Закон України від 2005 р. – 16 черв. № 2662-IV.

УДК 687.17:675.15:004.651

Браїлко А.С.¹ (ВНЗ Укоопспілки «ПУЕТ», Полтава)

ЕЛЕКТРОННИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ ОДЯГУ ЗІ ШКІРИ

Узагальнено проблеми, методологічного та інформаційного забезпечення ідентифікації та товарознавчої експертизи. Запропоновано електронний інструментарій для проведення ідентифікації та товарознавчої експертизи одягу зі шкіри. Визначено архітектуру, призначення та переваги електронного інструментарію.

¹ Науковий керівник по роботі – Омельченко Н.В., канд. техн. наук, доц.

Ключові слова: *одяг зі шкіри, експертиза, база даних, електронний інструментарій.*

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Методики щодо окремих груп товарів призначені для оптимізації процедур проведення товарознавчої експертизи та забезпечують результативність і ефективність її проведення.

Разом з тим інформаційне забезпечення товарознавчої експертизи впливає на можливість прийняття рішення щодо проведення експертизи та відповіді на поставлені питання експертизи.

Проблеми під час проведення експертизи товарів (у тому числі таких, що перебували в експлуатації) обумовлені відсутністю:

- належного інформаційного забезпечення (маркування та супровідних документів) товарів;
- узгодженості в нормативній документації щодо тлумачення термінів;
- класифікацій матеріалів і готових виробів з оновленими даними щодо технологій виготовлення й обробки, а також їх різновидів;
- наукової класифікації та градації дефектів матеріалів і готових виробів;
- систематизованих даних, призначених для проведення ідентифікації та експертизи товарів;
- методик проведення експертизи товарів, що перебували в експлуатації [1-3].

У публікаціях [3-5] наведено результати досліджень і пропозиції щодо забезпечення проведення товарознавчої експертизи, зокрема:

- С.А. Вілковою проаналізовано, узагальнено та систематизовано практичний матеріал з проблем експертизи товарів. Окреслено проблеми, що потребують вирішення: нечіткий понятійний апарат; недостатня розробка методологічної бази з ідентифікації та експертизи товарів, у тому числі тих, що перебували в експлуатації [3];

- А.Б. Кіладзе узагальнено дані, щодо інформаційного забезпечення експертизи товарів [4]. Зазначено про необхідність упорядкування та систематизації інформації про товари;

- авторами [5] розглянуто програми та ресурси, що підвищують ефективність роботи товарознавців-експертів. Окреслено проблеми щодо створення програмного забезпечення для товарознавців-експертів

Отже, можливість проведення товарознавчої експертизи, особливо товарів, що перебували в експлуатації, залежить від розроблення та актуалізації методологічного й інформаційного забезпечення.

Об'єктом дослідження обрано побутовий верхній одяг зі шкіри, у тому числі такий, що перебував у експлуатації або був підданий хімічному чищенню (далі – одяг зі шкіри), предметом – формування електронного інструментарію для проведення експертизи одягу зі шкіри (далі ЕІ). У роботі використано такі методи наукового пізнання: системний аналіз під час добору, порівняння, систематизації апріорної інформації; комплексне вивчення одягу зі шкіри та фотографічна фіксація для відображення отриманих результатів.

Метою статті є розробка електронного інструментарію для проведення експертизи одягу зі шкіри.

Виклад основного матеріалу дослідження. ЕІ – це електронний інформаційний засіб для проведення експертизи одягу зі шкіри, основною одиницею збереження та обробки інформації в якому є один структурований запис об'єкта, що містить:

- ідентифікаційну частину об'єкта (класифікацію, термінологію, візуальні елементи, текстовий опис);
- атрибути об'єкта (опис за візуальними елементами, необхідними для їх розпізнавання та пошуку, а також достатні для поєднання класифікаційних угруповань з їх візуальними елементами);
- структуровані міжоб'єктні зв'язки (поєднання між собою об'єктів баз даних, а також текстових і візуальних даних).

Основна функція ЕІ полягає в систематизованому збереженні й обробці апріорної та апостеріорної інформації (текстових і візуальних елементів) призначеної для ідентифікації та експертизи одягу зі шкіри. Візуальні елементи баз даних представлені: схемами, зображеннями (відсканованими з довідкової літератури); фотографічними зображеннями (отриманими шляхом фіксації об'єктів цифровою фотокамерою Olympus FE 210 у автоматичному та макрорежимах, а також із мікроскопа стереоскопічного МБС-10). Фотографічні зображення (наприклад, дефектів) подані у: загальному вигляді, що забезпечило можливість перегляду їх локалізації на виробі; збільшеному вигляді, який дозволяє встановити його відмінні ознаки та трасологію утворення.

Під час створення ЕІ враховано особливості інформації, яка оброблялася: великий обсяг інформації; просторове прив'язування атрибутів; міжоб'єктні зв'язки. Означене забезпечило (щодо кожного з обраних для порівняння зображень) можливість отримання його схематичного зображення, збільшеного зображення та текстового опису до нього.

Графічний інтерфейс розробленого ЕІ представлений:

- а) вікном для перегляду, яке складається із трьох частин:
 - ліворуч та праворуч розташовано класифікатори;
 - у центрі вікно перегляду (у якому передбачена можливість перегляду зображень і текстової інформації);
- б) елементами навігації:
 - гіпертекстовими посиланнями;
 - кнопками управління;
 - діалоговою формою «Пошук».

ЕІ містить цифрову бібліотеку даних, що відображено на рисунку 1, послідовність створення, наповнення та застосування якої, на прикладі цифрової бібліотеки даних для ідентифікації натуральних шкір, наведено у публікації [6].

До цифрової бібліотеки даних віднесено два блоки: перший – класифікатори (побутового верхнього одягу зі шкіри, натуральної шкіри для одягу, дефектів одягу зі шкіри – матеріалу та готового виробу); другий – бази даних (одягу зі шкіри, натуральної шкіри, дефектів одягу зі шкіри – матеріалу та готового виробу).

Рисунок 1 – Загальна схема електронного інструментарію для проведення товарознавчої експертизи одягу зі шкіри

Блок «1.1 Класифікатори» містить:

- а) на першому рівні – запропоновані класифікації:
- побутового верхнього одягу зі шкіри з урахуванням повного переліку ознак [7];
 - натуральної шкіри для одягу;
 - дефектів одягу зі шкіри (матеріалів і готових виробів) на основі апріорної та апостеріорної інформації [8];

б) на другому рівні – інформаційні дані, які складаються із переліку термінів і дефініцій опису класифікаційних угруповань у межах означених класифікацій. Такі бази даних необхідні для однозначного розуміння та застосування термінів під час проведення експертизи одягу зі шкіри [9].

Класифікатори, згідно з рисунком 1, є основою для систематизації баз даних блоку 1.2. Структура класифікаторів дозволяє швидко знаходити та переглядати подібні до об'єкта дослідження об'єкти з баз даних і отримувати відповідно до них описові дані.

Блок «1.2 Бази даних» містить систематизовані (одяг зі шкіри, натуральна шкіра, дефекти одягу зі шкіри) масиви зображень (схеми, фотографічні зображення) та їх описи. Основною інформаційною одиницею «1.2. Бази даних» відповідно до рисунка 1, є об'єкт, який може бути:

- простим (містить один запис у базі даних (наприклад, схематичне зображення топографічних ділянок шкіри);
- складним або зіставним – містить декілька записів у базах даних наприклад, фотографічне зображення деталей одягу може міститися у базах даних одягу, шкіри (зовнішній вигляд лицьової поверхні та бахтарми), дефектів);
- структурованим – складає один запис у базі даних та містить опис як основного об'єкта (наприклад, схематичне зображення вертикального зрізу козлини супутніх йому фотографічних зображень, отриманих на мікроскопі, та текстових описів до нього).

Зв'язки між класифікатором і зображеннями із описовими даними, створено за допомогою гіперпосилання, що дозволяє швидко перейти до потрібної сторінки та файлу, а в разі потреби здійснити доповнення новими зразками також передбачає можливість швидкого створення для нього посилання, не порушуючи сталих зв'язків [6].

Отже, ЕІ забезпечує:

- ефективно отримання та формування інформації щодо об'єкта експертного дослідження;
- швидкий доступ до окремих об'єктів;
- оперативний вибір сукупності об'єктів (простих і/або структурованих);
- одночасний перегляд декількох об'єктів з можливістю їх збільшення.

У створеному ЕІ передбачена можливість введення до баз даних нової інформації та зображення об'єкта дослідження.

Висновки

Запропонований ЕІ є ефективним електронним забезпеченням для проведення ідентифікації та експертизи одягу зі шкіри. Ефективність досягнуто завдяки наявності систематизованої апріорної та апостеріорної інформації (візуальної та текстової), достатньої для розпізнавання об'єкта дослідження, проведення описової ідентифікації, подання характеристики та оцінки дефектів побутового верхнього одягу зі шкіри. ЕІ суттєво скорочує час на проведення попереднього розгляду та безпосередньо ідентифікації і дослідження під час проведення експертизи. Разом із тим ЕІ може бути застосований під час проведення науково-дослідних робіт і навчальних занять з дисциплін «Ідентифікація товарів», «Експертиза непродовольчих товарів» в процесі підготовки товарознавців, зокрема, товарознавців-експертів.

ЕІ може бути адаптований для забезпечення проведення експертизи різноманітних груп товарів за умови збору, обробки та систематизації необхідних даних щодо об'єкта експертизи для наповнення його інформаційно-візуальних блоків.

Перспективами подальших досліджень у даному напрямі є вдосконалення програмного забезпечення (форматів обробки та співставлення) для пошуку й ототожнення об'єкта дослідження з наявними у ЕІ даними.

Список літератури

1. Вилкова С.А. Развитие методологии и практики экспертизы потребительских товаров / С.А. Вилкова // Управление торговлей: теория, практика, иннова-

- ции: Сб. междунар. науч.-практ. конф., посвят. 50-летию кафедры товароведения, товарного консалтинга и аудита и 15-летию кафедры коммерции и технологии торговли, 2009 г., 12-13 нояб., г. Москва. – М.: Дашков и К°, 2009. – С. 449-451.
2. Омельченко Н.В. Алгоритм формирования информационного обеспечения для проведения экспертизы одежды из кожи / Н.В. Омельченко, А.С. Браїлко // Инновационные технологии: приоритетные направления развития: Сб. междунар. науч.-практ. интернет-конф., 2011 г., 12-14 апр., г. Белгород. – Белгород: Изд-во БУКЭП, 2011. – С. 89-92.
 3. Вилкова С.А. Экспертиза потребительских товаров / С.А. Вилкова. – М.: Дашков и К°, 2007. – 252 с.
 4. Киладзе А.Б. Информационное обеспечение товароведения и экспертизы товаров / А.Б. Киладзе // Информационные ресурсы России. – 2006. – № 6. – С. 37-39.
 5. Власова М.В. Использование информационных технологий в товароведении и экспертизе товаров / М.В. Власова, А.В. Павликова // Вестник Орел ГИЭТ. – 2008. – № 2. – С. 87.
 6. Браїлко А.С. Концептуальний практико-теоретичний підхід до створення цифрової бібліотеки даних для ідентифікації натуральних шкір / А.С. Браїлко, Н.В. Омельченко, А.С. Мороз // Товарознавчий вісник. – 2010. – Вип. 2. – С. 38-46.
 7. Браїлко А.С. Класифікація одягу зі шкіри як складова побудови моделі розпізнавання, призначеної для проведення ідентифікації та товарознавчої експертизи / А.С. Браїлко // Товарознавство та інновації. – 2010. – Вип. 2 – С. 257-266.
 8. Браїлко А.С. Побудова електронного класифікатора дефектів одягу зі шкіри, адаптованого для товарознавчої експертизи / А.С. Браїлко // Товарознавство та інновації. – Вип. 3. – С. 178-184.
 9. Омельченко Н.В. Адаптація чинного нормативного забезпечення до проведення товарознавчої експертизи одягу зі шкіри / Н.В. Омельченко, А.С. Браїлко // Вісник Хмельн. нац. ун-ту. Сер.: Технічні науки. – 2011. – № 6 (183). – С. 181-184.

УДК 658.16

Єштокіна Т.Ю., Брусенська Г.І. (ОНЕУ, Одеса),
Єштокін В.І., Большаков С.І. (НДЕКЦ, Одеса)

ОСОБЛИВОСТІ ПОРЯДКУ ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТНИХ ТОВАРОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ СИГАРИЛ

У статті розглянуто питання ідентифікації сигарил, яка впливає на оподаткування цього виду продукції. Виявлено критерії вірогідності продукції за повної її ідентифікації. Проведено низку фізико-хімічних інструментальних досліджень, за результатами яких запропоновано удосконалення методики ідентифікації сигарил.

Ключові слова: *сигарили, критерії вірогідності, фізико-хімічні дослідження, методика ідентифікації сигарил.*